

Centralna Komisja Egzaminacyjna

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

Układ graficzny © CKE 2010

WPISUJE ZDAJĄCY

KOD

PESEL

*Miejsce
na naklejkę
z kodem*

**EGZAMIN MATURALNY
Z JĘZYKA ŁACIŃSKIEGO
I KULTURY ANTYCZNEJ**

POZIOM PODSTAWOWY

MAJ 2012

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 13 stron. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
3. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
4. Podczas egzaminu możesz korzystać ze słownika łacińsko-polskiego oraz atlasu historycznego.
5. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
6. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

**Czas pracy:
120 minut**

**Liczba punktów
do uzyskania: 100**

*Część I – 40 pkt
Część II – 30 pkt
Część III – 30 pkt*

MKL-P1_1P-122

Część I – leksykalno-gramatyczna (40 pkt)**Zadanie 1. (5 pkt)**

Formom rzeczownika **philosophus, -i** (1.–5.) przyporządkuj formy imiesłowu **ludens, ludentis** (A–G) w takim samym przypadku, liczbie i rodzaju. Wpisz we właściwe miejsce tabeli literę oznaczającą poprawną formę.

Lp.	Forma rzeczownika	Litera oznaczająca poprawną formę
1.	philosophis	
2.	philosopho	
3.	philosophorum	
4.	philosophos	
5.	philosophum	

Forma imiesłowu	
A.	ludens
B.	ludentem
C.	ludentes
D.	ludenti
E.	ludentibus
F.	ludentis
G.	ludentium

Zadanie 2. (5 pkt)

Zakreśl poprawny wariant uzupełnienia każdego zdania.

- Consul omnes monuit, ut de senatus consiliis
 A. taceant
 B. tacebant
 C. tacent
 D. tacerent
- Filius omnia matri debet.
 A. narrare
 B. narrari
 C. narrat
 D. narratum
- Fabulam puer matri narravit.
 A. fictam
 B. ficturam
 C. fingendas
 D. fingentem
- Mulieres, mater rem novam narraverat, curiae appropinquaverunt.
 A. cui
 B. quem
 C. quibus
 D. quo
- ... eius pueri prudentiam laudaverunt.
 A. Senator
 B. Senatorem
 C. Senatores
 D. Senatori

Zadanie 3. (5 pkt)

Do każdego pytania w tabeli dobierz poprawną odpowiedź. Wpisz do tabeli właściwą literę.

Lp.	Pytanie	Litera
1.	Cuius hic liber est?	
2.	Quando ad nos venietis?	
3.	Quis esse cupis?	
4.	Timesne araneas?	
5.	Ubi canis est?	

Odpowiedź	
A.	ex insula
B.	hieme
C.	in horto
D.	magistri
E.	medico
F.	miles
G.	non

Zadanie 4. (5 pkt)

Zdecyduj, czy wymienione pary zdań wyrażają dokładnie tę samą treść (VERUM), czy nie (FALSUM). Obok każdej pary zdań wpisz poprawny kwalifikator.

Lp.	Para zdań	VERUM / FALSUM
1.	Constat hunc poetam lyra pulchre canere. = Hic poeta lyram pulchram habet.	
2.	Serpens feminam momordit. = Femina a serpente morsa est.	
3.	Vir in regnum inferorum properare in animo habebat. = Vir in regnum inferorum properaturus erat.	
4.	Poetae amor firmior metu erat. = Poetae amor firmior quam metus erat.	
5.	Homo in itinere oculos retro flectere non debebat. = Homini in itinere oculi retro flectendi non erant.	

Zadanie 5. (5 pkt)

Zakreśl poprawny przekład podkreślonych fragmentów zdań.

- Delphinus eam hic apportavit.
A. ją
B. jego
C. jej
D. jemu
- Eligemus meliozem viam.
A. dłuższą
B. gorszą
C. lepszą
D. większą

3. Non potestis mutare consilium.
 A. mogliście
 B. możecie
 C. możesz
 D. musicie
4. Rem breviter explicabo.
 A. krócej
 B. krótką
 C. krótko
 D. krótszą
5. Servi portas claudant.
 A. niech zamkną
 B. zamkną
 C. zamknijcie
 D. zamykają

Zadanie 6. (5 pkt)

Przyporządkuj łacińskim przysłowiom (1.–5.) ich polskie przekłady (A–H). Wpisz w odpowiednie miejsce tabeli literę oznaczającą poprawny przekład.

Lp.	Przysłowie	Litera oznaczająca przekład
1.	Dulce et decorum est pro patria mori.	
2.	Manus manum lavat.	
3.	Ubi concordia, ibi victoria.	
4.	Usus magister est optimus.	
5.	Vitam regit fortuna non sapientia.	

- A. Broda nie czyni filozofem.
 B. Gdzie zgoda, tam zwycięstwo.
 C. Miło i zaszczytnie jest umrzeć za ojczyznę.
 D. Praktyka jest najlepszym nauczycielem.
 E. Ręka rękę myje.
 F. Słodkie jest imię pokoju.
 G. Zgoda buduje, niezgoda rujnuje.
 H. Życiem kieruje los, nie mądrość.

Zadanie 7. (5 pkt)

Obok poprawnego przekładu zapisanych w skrócie zwrotów napisz VERUM, obok błędnego napisz FALSUM.

Lp.	Para zdań	VERUM / FALSUM
1.	a. Ch. n. = Po narodzeniu Chrystusa	
2.	D.O.M. = Bogu Jedynemu i Największemu	
3.	P.S. = Najwyższy kapłan	
4.	R.I.P. = Niech spoczywa w pokoju	
5.	S.P.Q.R. = Senat i lud rzymski	

Zadanie 8. (5 pkt)

Przyporządkuj pojęciom (1.–5.) ich definicje (A–G). Wpisz do tabeli litery oznaczające właściwą definicję.

Lp.	Pojęcie	Litera
1.	inspiracja	
2.	insynuacja	
3.	integracja	
4.	interpretacja	
5.	interwencja	

Definicja	
A.	natchnienie
B.	odwrócenie
C.	podejrzenie
D.	powstanie
E.	scalanie
F.	wtrącenie się
G.	wyjaśnienie

Część II – rozumienie oryginalnego tekstu łacińskiego (30 pkt)

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 9.–11.

C. Plinius, *Epistulae*, III, 6.

Ex hereditate, quae mihi obvenit, emi proxime Corinthium signum modicum quidem sed festivum et expressum, quantum ego sapio. Est enim nudum nec aut vitia, si qua sunt, celat aut laudes parum ostentat. Effingit senem stantem; ossa, musculi, nervi, venae, rugae etiam ut spirantis apparent, rari et cedentes capilli, lata frons, contracta facies, exile collum, pendent lacerti, recessit venter; a tergo quoque eadem aetas ut a tergo. Aes ipsum, quantum verus color indicat, vetus et antiquum; talia denique omnia [sunt], ut possint artificum oculos tenere, delectare imperitorum. Quod me, quamquam tirunculum, sollicitavit ad emendum. Emi autem, non ut haberem domi (neque enim ullum adhuc Corinthium domi habeo), verum ut in patria nostra celebri loco ponerem, ac potissimum in Iovis templo; videtur enim dignum templo, dignum deo donum.

Objaśnienia:

Corinthius, -a, -um: koryncki

tirunculus, -i: nowicjusz

Iovis – genetivus singularis rzeczownika Iuppiter

Zadanie 9. (10 pkt)

Zakreśl zgodny z treścią tekstu wariant uzupełnienia zdań 1.–5.

1. Posąg autor
 - A. dostał w prezencie.
 - B. kupił.
 - C. odziedziczył.
 - D. zabrał.
2. Posąg przedstawia
 - A. nagiego młodzieńca.
 - B. siedzącą staruszkę.
 - C. stojącego starca.
 - D. znaną kobietę.
3. Posąg został wykonany z
 - A. brązu.
 - B. drewna.
 - C. gipsu.
 - D. marmuru.
4. Autor
 - A. handluje dziełami sztuki.
 - B. jest znawcą i kolekcjonerem sztuki.
 - C. nie jest nowicjuszem.
 - D. zaczyna interesować się dziełami sztuki.
5. Posąg będzie stać
 - A. na dotychczasowym miejscu.
 - B. przy posągu Jowisza.
 - C. w domu autora.
 - D. w świątyni.

Zadanie 10. (10 pkt)

Uporządkuj informacje (A–E) według kolejności, w której pojawiają się w tekście. Zaczynij od najwcześniejszej – 1. Rozwiązanie zapisz w tabeli.

Kolejność	Litera
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

Informacja	
A.	brzuch postaci
B.	nagość postaci
C.	pozycja postaci
D.	tył posągu
E.	zachwyty niedoświadczonych

Zadanie 11. (10 pkt)

Zdecyduj, czy obok wymienionych rzeczowników są przymiotniki takie same jak w tekście (TAK), czy inne (NIE). Wpisz znak „X” we właściwą rubrykę tabeli.

Lp.	Rzeczownik i przymiotnik	TAK	NIE
1.	czoło – szerokie		
2.	dar – wspaniały		
3.	kolor – prawdziwy		
4.	miejsce – sławne		
5.	posąg – stary		

CZĘŚĆ III – znajomość kultury antycznej (30 pkt)**Zadanie 12. (4 pkt)**

Przeczytaj tekst i odpowiedz na pytania 1.–4.

Służył początkowo w armii rzymskiej, w oddziałach posiłkowych, gdzie nabył umiejętności wojskowych. Pod jego dowództwem grupa gladiatorów zbiegła i ukryła się na zboczach Wezuwiusza. Stąd, zasilona zbiegami z okolicznych latyfundiów, zaczęła urządzać wypadki na sąsiednie obszary. Powodzenie, jakie im towarzyszyło w walkach z oddziałami rzymskimi, wpłynęło na rozszerzenie się powstania, które objęło wkrótce znaczną część południowej Italii.

J. Wolski, *Historia powszechna. Starożytność.*

1. Jak nazywał się dowódca powstania?
2. Jak nazywało się miasto, z którego uciekli gladiatorzy?
3. W którym roku wybuchło powstanie?
4. Jak nazywał się wódz rzymski, który stłumił powstanie?

Zadanie 13. (4 pkt)

Podkreśl poprawny wariant uzupełnienia zdań.

1. Chrześcijaństwu przyznano równouprawnienie z innymi religiami w czasach cesarza
 - A. Dioklecjana.
 - B. Konstantyna Wielkiego.
 - C. Marka Aureliusza.
 - D. Tyberiusza.
2. Grecja straciła niepodległość na rzecz Macedończyków w bitwie pod
 - A. Cheroneją.
 - B. Maratonem.
 - C. Platejami.
 - D. Termopilami.
3. Najważniejsze decyzje w sprawach państwowych w Sparcie podejmowało zgromadzenie, czyli
 - A. apella.
 - B. bule.
 - C. geruzja.
 - D. ekklesia.
4. Pochód triumfalny w Rzymie kończył się na
 - A. Awentynie.
 - B. Kapitolu.
 - C. Palatynie.
 - D. Polu Marsowym.

Zadanie 14. (6 pkt)

Rozpoznaj autora oraz podaj tytuł jednego z jego zachowanych utworów.

1. Autor komedii, który często ustosunkowywał się do bieżących kwestii życia politycznego i literackiego, przy czym bezpośrednio i gwałtowność przypuszczanych na osoby publiczne ataków może niekiedy zdumiewać dzisiejszego czytelnika. Autor ten żył na przełomie V i IV w. p.n.e. Pozostało po nim 11 sztuk.

Autor

Tytuł jednego z utworów

2. Był nie tylko wybitnym wodzem i politykiem, ale również wybitnym pisarzem, mistrzowsko władającym prozą. Dzieło wodza kontynuowali z mniejszym talentem jego oficerowie; najbardziej z nich uzdolniony literacko Aulus Hircjusz spisał VIII księgę.

Autor

Tytuł jednego z utworów

3. Największym i najbardziej znanym dziełem tego autora jest to, którego nie zdołał doprowadzić do końca i które w ostatnich chwilach swego życia chciał zniszczyć. To skonstruowane na wzór poematów homerowych dzieło w najpełniejszym zakresie realizuje założenia augustowskiej propagandy.

Autor

Tytuł jednego z utworów

Zadanie 15. (6 pkt)

Pod zdjęciem napisz literę oznaczającą nazwę widocznego na nim obiektu.

1.

2.

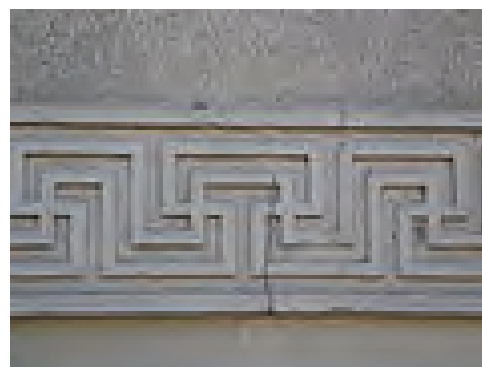
3.

4.

5.

6.

- A. amfora
- B. kapitel joński
- C. kapitel koryncki
- D. kariatydy

- E. maska komiczna
- F. maska pośmiertna
- G. meander
- H. orchestra

Zadanie 16. (5 pkt)

Pod każdym fragmentem *Heroid* Owidiusza napisz imię postaci mitologicznej, do której kierowane są cytowane słowa.

1. Błagam Cię tylko o jedno, w imię najświętszych praw naszego hymenu: nie wierz temu, że zdradziecko nasłałam ten los. Nessos, gdyś mu pierś pożądliwą przeszył swą strzałą, rzekł mi: „W krwi mojej kryje się moc wzmagania miłości”.

.....

2. Czego jeszcze oczekujesz? Agamemnon skruszony żałuje swych złości i cała Grecja zgnębiona rzuca się do Twych stóp. Zwycięz sam siebie i swój gniew. Ty, co zwyciężasz wszystkich. Czyż niestrudzony Hektor ma rozbijać w pył potęgę Danajów?

.....

3. Ja, choć byłam królową Kolchów, o ile pamiętam, znalazłam czas dla Ciebie, gdyś prosił, abym Ci pomogła swą czarodziejską sztuką.

.....

4. Nie tyle nawet troskam się o Ciebie, ale oszczędź Jula, toż to chłopię małe. Wystarczy Ci, że moją śmierć będziesz miał na sumieniu. Co Ci winien Twój syn Askaniusz, co winne Twoje penaty?

.....

5. Spieszysz do portu Kekropsa; gdy powitany w ojczyźnie będziesz stał dumnie na zamku Twego miasta, opowiadając o śmierci człowieka-byka, o jego domu wyrąbanym w skale, gdzie wiodą kręte korytarze, wspomnij także i o mnie, porzuconej na bezludnej ziemi.

.....

Zadanie 17. (5 pkt)

Pod każdym dziełem napisz literę określającą znaczenie zwrotu frazeologicznego, który ono ilustruje.

1.

2.

3.

4.

5.

- A. Cierpienia, wynikające z niemożności zaspokojenia pragnień.
- B. Nerozsądne postępowanie zakończone tragicznie.
- C. Osoba dwulicowa.
- D. Przyczyna niezgody.
- E. Podstępny, niebezpieczny podarunek.
- F. Udzielenie pomocy w trudnej sytuacji.
- G. Uosobienie wierności.
- H. Źródło niekończących się kłopotów.

BRUDNOPIS